

Bölüm 17

OSB'LERDE YER ALAN KOBİ'LERİN STRATEJİK YÖNETİM VE PAZARLAMA PLANLARINI OLUŞTURURKEN İZLEMESİ GEREKEN ADIMLAR

Özge BÜYÜK¹
Emel CAN²

Sanayi Devrimi'nden ve 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ekonomik büyüme ve istihdam açısından vazgeçilmez bir unsur olan sanayileşme, bazı sorunlara da neden olmuştur. Sanayileşmedeki hızlı gelişim, şehirleşmeyi de etkilemiş; önceleri çeşitli nedenlerle kent merkezleri ve çevresinde yer alan işletmeler, zamanla kentlerin gelişimini olumsuz etkilemiştir. İşletmelerin büyümesiyle yatırımlar artmış ve yerleşim alanlardaki olumsuz etkiler daha çok hissedilmeye başlanmıştır. Endüstriyel işletmelerin çoğalmasıyla sistemsiz ve plansız şekilde kümeleşen irili ufaklı sanayi kuruluşları, kentlerin görünümünü etkilemiştir. Böylece, sanayi faaliyetlerinin birlikte yürüdüğü, çevre sorunlarının kolay çözüldüğü, altyapı hizmetlerinin hazır sunulduğu, ağırlıklı olarak küçük ve orta ölçekli sanayinin faaliyet gösterdiği OSB modeli gündeme gelmiştir (Şahin ve diğ., 2016; Özer, 2008).

1. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

OSB'ler, uygun bir alanda elektrik, ulaşım, su, kanalizasyon, ilk yardım gibi olanaklarla donatılmış, genel ve teknik hizmetlerin sağlandığı, ekonomik ölçekli gruplanmış fabrikaların yerleşim birimleridir (Eyüboğlu, 2005). Bu bölgeler, sanayinin planlı, düzenli bir ortamda gelişmesine imkân sağlarken; işletmelerin yer seçim kararını kolaylaştırmakta ve üretim sürecinde bir dizi avantaj sunmakta (Damalı, 2000), düzenli şehirleşme ve istihdamın geliştirilmesinin yanı sıra alt yapı hizmetleriyle de kuruluş yeri üstünlüğü sağlamaktadır (Eyüboğlu, 2005). OSB'lerin sağladığı olanaklar, verimliliği artırırken; maliyetleri düşürme avantajıyla karlılığı yükseltmektedir. OSB'ler, sistemli ve düzenli çevre stratejilerinin oluşturulması ve kuvvetli sanayileşme politikalarının yaşama geçirilmesi açısından önem arz eden yerleşimlerdir ve örneklerine tüm dünyada rastlanmaktadır. OSB'lerin, çevreye duyarlı düzenli kentleşmenin yanı sıra bölgelerin ekonomik ve sosyal yapılarının gelişmesine de önemli katkıları vardır (Koç ve Bulmuş, 2014).

¹ Öğr. Gör. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ozgebuyuk@comu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üy. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, emelcan@comu.edu.tr

KAYNAKÇA

- Albayrak, T. (2006). Niş pazarlama prensipleri ve ortopedik destek ürünleri pazarı örneği. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, 11, 219-235.
- Boyd, J.L. & Bresser, R.K.F. (2008). Performance implications of delayed competitive responses: evidence from the U.S. retail industry. *Strategic Management Journal*, 29(10), 1077-1096.
- Büyükbaykal, C.I. (2004). *Türkiye’de televizyon alanında küresel yerel birlikteliği CNN Türk ve CN-BC-E örneği*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Cansız, M. (2008). *Türkiye’de organize sanayi bölgeleri politikaları ve uygulamaları*. Ankara: DPT Yayınları.
- Çetmeli, Y.O. (2006). *Organizasyonlarda küçülme stratejilerinde insan kaynakları planlaması ve Türk Hava Kuvvetleri’nin küçülme stratejisine ilişkin bir öneri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Doktora Tezi.
- Dalgıç, T. & Leeuw, M. (1994). Niche marketing revisited: concept, applications and some european cases. *European Journal of Marketing*, 28(4), 39-55.
- Damalı, A. (2000). *Türkiye’de OSB’lerin bir sistem içinde geliştirilmesi için öneri*, Ankara: DPT Yayınları.
- Demir, C. & Yılmaz, M.K. (2010). Stratejik planlama süreci ve örgütler açısından önemi, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 69-88.
- Dess, G.G. & Davis, P. (1984). Porter’s (1980). Generic strategies as determinants of strategic group membership and organizational performance, *Academy of Management Journal*, 27(3), 467-488.
- Diñer, Ö. (2003). *Stratejik yönetim ve işletme politikası*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Eren, E. (2005). *Stratejik yönetim ve işletme politikası*. (Dokuzuncu baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Erkan, V. (2008). *Kamu kurumlarında stratejik planlama*. Ankara: DPT Yayınları.
- Eyüboğlu, D. (2005). *2000’li yıllarda organize sanayi bölgelerimiz*. Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları.
- Hamel G. & Prahalad, C.K. (1994). *Competing for the future*. Boston: Harvard Business School Press.
- Hill, T. & Westbrook, R. (1997). SWOT analysis: It’s time for a product recall, *Long Range Planning*, 30(1), 46-52.
- Mann, C.C. & Plummer, M.L. (1993). *The aspirin wars: money, medicine and 100 years of rampant competition*. NJ: Harvard Business School Pr.
- Karadeniz, E., K. Unur, H. Köşker, & Zencir, B. (2015). Van ilinde faaliyet gösteren kobi statüsündeki konaklama ve seyahat işletmelerinin finansal sorunlarının analizi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(1), 85-98.
- Kawasaki, G. & Moreno, M. (1995). *Drive your disruption for competition fun and profit crazy*. New York: Hyperion.
- Kew, J. & Stredwick, J. (2005). *Business environment managing in a strategic context*. London: Chartered Inst.of Personnel and Development.
- Kiritharan Nair, C. & Amresh, P. (2016). Development of strategic plan for hotel industries through swot analysis. *International Journal of Mechanical Engineering*, 3(3), 6-10.
- Koch, A.J. (2000). SWOT does not need to be recalled, it needs to be enhanced, www.westga.edu/bquest/2001/swot2.htm, (erişim tarihi, 07.02.20).
- Koç, S. & Bulmuş, C. (2014). Organize sanayi bölgelerinin bölge ekonomilerindeki etkinliklerinin karşılaştırılması: Kayseri ve Sivas örneği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 177-215.
- Korkmaz, S. (2009). *İşletmelerin sosyal sorumlulukları*. (Birinci Baskı). Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Kumkale, İ. (2007). *İşletme yönetimi genel işletmecilik bilgileri ve yeni yaklaşımlar*. Trabzon: ABP Yayınevi.
- Özer, Y.E. (2008). Sanayi bölgelerinin gelişim sürecinin Türkiye ve dünyadaki yansımaları. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 91-102.
- Özgener, Ş. (2003). Büyüme sürecindeki KOBİ’lerin yönetim ve organizasyon sorunları: Nevşehir un sanayii örneği. *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 20, 137-161

- Porter, M.E. (1985). *The competitive advantage: creating and sustaining superior performance*. NY: Free Press.
- QuickMBA, (2020). *Strategic management, swot analysis*, [http:// www.quickmba.com/strategy/swot/](http://www.quickmba.com/strategy/swot/), (erişim tarihi, 06.02.20).
- Sano, M. (2003). *Integration of the SWOT analysis as a coastal management tool with a geographical information system: two approaches to the problem and first results*. Georgia: University of Georgia.
- Shani, D. & Chalasani, S. (1992). Exploiting niches using relationship marketing. *The Journal of Services Marketing*, 6(4), 58-66.
- Şahin, A., M. Şahin & Gürbüz, M. (2016). Kahramanmaraş Organize Sanayi Bölgesi'nin çevresindeki yerleşmelere olan etkileri. *Türk Coğrafya Dergisi*, 66, 71-81.
- Şen, Z. & Dolu, Ş. (2004). *Hiper rekabet stratejileri*. İstanbul: Müsiad Yayınları.
- T.C Resmi Gazete (2018). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180624.pdf>, (erişim tarihi, 16.02.20).
- Uçar, D. & Doğru, A.Ö. (2005). *Cbs projelerinin stratejik planlaması ve swot analizinin yeri*. TM-MOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 10.Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 28 Mart- 1 Nisan.
- Ülgen, H. & Mirze, K. (2004). *İşletmelerde stratejik yönetim*. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- T.C. Resmi Gazete, (2019). Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, Kanun Numarası: 4562, Kabul Tarihi: 12/4/2000, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 15/4/2000, Sayı: 24021 Yayımlandığı Düstur, Tertip:5, Cilt: 39.
- Thompson, A.A. & Strickland, A.J. (1999). *Strategy and policy: concept and cases*. Boston: Mc Graw Hill.
- Topal, B.G., S. Öz, & Ağalar, M.F. (2019). Kobilerin devlet tarafından destekleme politikaları: Çin örneğinde Türkiye analizi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(35), 607-639.
- TUİK, (2019). <http://www.tuik.gov.tr/OncekiHBARama.do>, (erişim tarihi, 15.02.20)
- Tutar, H. (2000). *Küreselleşme sürecinde işletme yönetimi*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Wheelen, T. & Hunger, L.J.D. (2006). *Strategic management and business policy*. (Tenth edit). Upper Saddle River N.J: Pearson Prentice Hall.
1. Kalkınma Planı (1963). [http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Birinci-Be%-C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1963-1967%E2%80%8B.pdf](http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Birinci-Be%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1963-1967%E2%80%8B.pdf), (erişim tarihi, 13.02.20).
- <http://www.akregroup.com/downloads/futuz%20analizi.ppt>, (erişim tarihi, 07.02.20).
- http://www.bosb.org.tr/bosb-sayfa-10-bosbnin_kurulusu.html, (erişim tarihi, 12.02.20).
- http://www.capital.com.tr/haber.aspx?HBR_KOD=490, (erişim tarihi, 10.02.20).
- http://www.kobifinans.com.tr/tr/bilgi_merkezi/020101/20099, (erişim tarihi, 07.02.20).
- <https://moneyinc.com/the-history-and-evolution-of-the-honda-super-cub/>, (erişim tarihi, 07.02.20).
- <https://www.oaib.org.tr>, (erişim tarihi, 18.02.20).
- <https://osbuk.org/osbuk-uyeleri/>, (erişim tarihi, 16.02.20).